

ชื่อเรื่อง	Clonazepam สารออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดใหม่ที่มีพบว่ามี การนำไปใช้ในทางที่ผิด
ผู้แต่ง	นางจันทรา จันทรเพ็ญ
ปีที่เผยแพร่	2564
การเผยแพร่	รูปเล่ม
สถานที่จัดเก็บ (กรณีเอกสารวิชาการ)	ศูนย์วิทยบริการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

Clonazepam เป็นสารออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดใหม่ในกลุ่ม Benzodiazepines มีสูตรโครงสร้างทางเคมี คือ 1-4 triazolobenzodiazepine ซึ่งเป็นสารกลุ่มกดประสาทที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง มีฤทธิ์ทำให้วังงซึม มีอาการไม่พึงประสงค์และอาการข้างเคียงคือ กดรระบบประสาทส่วนกลางอย่างรุนแรง, คลายกล้ามเนื้อ, สูญเสียการควบคุมการเคลื่อนไหว, สูญเสียความจำชั่วคราว และกตการหายใจซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญทำให้ผู้เสพยาเสียชีวิต โดย Clonazepam ในปริมาณน้อยสามารถออกฤทธิ์ได้แรง และยังไม่มีการพัฒนาเป็นยาที่ใช้รักษาโรคแต่พบการนำไปใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมโดยการจำหน่ายเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย ปัจจุบันพบว่ามี การนำ Clonazepam ไปใช้ในทางที่ผิดเพิ่มมากขึ้น สามารถหาซื้อได้ง่ายทางอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของแข็ง (ผง), กระดาษซับ (blotter), เม็ด และของเหลว มีรายงานในต่างประเทศเกี่ยวกับการนำ Clonazepam มาจำหน่ายเป็นยาปลอมของยากลุ่ม Benzodiazepines เพิ่มขึ้น และรายงานการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จาก Clonazepam เพิ่มมากขึ้น รวมถึงรายงานการเสียชีวิตซึ่งอาจเกิดจากการใช้ยาในทางที่ผิดหรือได้รับ Clonazepam เข้าไปโดยไม่ตั้งใจ

เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 2020 คณะกรรมาธิการยาเสพติดแห่งสหประชาชาติ (Commission on Narcotic Drug; CND) ในการประชุมสมัยที่ 43 มีมติเห็นชอบให้ควบคุม Clonazepam เป็นสารใน Schedule IV ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1971 (Convention on Psychotropic Substances, 1971) ปัจจุบันบางประเทศได้ตระหนักถึงอันตรายและแนวโน้มการนำไปใช้ในทางที่ผิดของสารชนิดนี้ จึงกำหนดให้เป็นสารที่ต้องควบคุมตามกฎหมาย เช่น สหราชอาณาจักร, ประเทศสวีเดน ประเทศแคนาดา และในบางรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ด้วย Clonazepam เป็นสารที่มีฤทธิ์แรง (high potency) ออกฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลางอย่างรุนแรง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพจิตใจ ความคิด พฤติกรรม การรับรู้ หรืออารมณ์ หรือทำให้เกิดความผิดปกติของการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายของผู้ที่ได้รับสารนี้รวมถึงทำให้เกิดการเสพติด ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาเพื่อนำ Clonazepam มาใช้ในการแพทย์ แต่พบรายงานในต่างประเทศว่ามี การนำ Clonazepam ไปใช้ในทางที่ผิดเพิ่มขึ้นและมีจำหน่ายอย่างแพร่หลายบนอินเทอร์เน็ต จึงเสนอให้มีการควบคุม Clonazepam เป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในประเภท 4 ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 นอกจากนี้ควรประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามหรือหน่วยตรวจวิเคราะห์รับทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของสารดังกล่าว เพื่อเฝ้าระวังและติดตามการแพร่ระบาดของ Clonazepam ในประเทศไทยต่อไป